

Türkiye Entomoloji Tarihinden Notlar (Notes on Entomological History of Turkey)

Prof. Dr. Feyzi Önder'in Türkiye'de yürütülen entomolojik çalışmalara bir taksonomist olarak katkıları

Serdar TEZCAN^{1*}

Summary

Prof. Dr. Feyzi Önder's contributions to the entomological studies conducted in Turkey as a taxonomist

In this study, a Heteropterist, Prof. Dr. Feyzi Önder (1943-2000)'s contributions to the entomological studies conducted in Turkey during 35 years as a taxonomist were evaluated.

Key words: Fauna, Heteroptera, heteropterist, taxonomy, Turkey

Anahtar sözcükler: Fauna, Heteroptera, heteropterist, taksonomi, Türkiye

Giriş

Bir canlının ne olduğunun bilinmesi, diğer bir anlatımla o canlının cins ve türünün belirlenmesi, o canlıyla ilgili bilgilerin somutlaştırılması açısından çok önemlidir. O türle ilgili biyolojik, ekolojik, toksikolojik vd. çalışmalar, ancak ele alınan canlı doğru olarak tanılandıktan sonra bilimsellik kazanır. Türü belirlenmeyen ya da sadece cinsi belirlenen bir canlıyla yapılacak bütün çalışmaların hiçbir bilimsel değerinin olmayacağı ortadadır. Bir türün doğru tanınması ise ancak konusunda iyi yetişmiş taksonomistlerce yapılabilir.

Bu makalede, Heteroptera takımı üzerinde Türkiye'nin en yetkin taksonomistlerinin başında yer alan Prof. Dr. Feyzi Önder'in bir taksonomist olarak Türkiye'de yürütülen entomolojik çalışmalara katkıları ele alınmaktadır. Prof. Dr. Feyzi Önder (1943-2000) deyince, 35 yıl süren meslek yaşamında eğitici ve öğreticiliğinin yanı sıra yöneticiliği ve araştırmacılığıyla da dikkat çekmiş bir bilim adamı anlaşılır. Böcek bilimi alanında, özellikle Heteroptera sistematiği ve Türkiye Heteroptera faunasının ortaya konması yönünde yürüttüğü çalışmalarla önemli izler bırakan Prof. Dr. Feyzi Önder, bilgilerin yayınlanarak paylaşılmasına da önem vermiş ve 200 dolayında yayınıyla (Pehlivan, 2000), kendinden sonra gelenlerin yolunu aydınlatmıştır. Türkiye böcek faunasının ortaya konmasını amaçlayan, TÜBİTAK ve diğer kurumlarca desteklenen projeli çalışmalar içinde bizzat yer alan Prof. Dr. Feyzi Önder, pek çok türün Türkiye faunasına ve bilim dünyasına dahil edilmesinde önemli katkılar yapmıştır.

¹ E.Ü. Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, 35100 Bornova, İzmir

* Sorumlu yazar (Corresponding author) e-mail: serdar.tezcan@ege.edu.tr

Alınış (Received): 08.02.2011

Kabul edilmiş (Accepted): 05.05.2011

Prof. Dr. Feyzi Önder'in entomoloji alanındaki bir diğer önemli katkısı ise bir heteropterist olarak Türkiye'nin değişik üniversite ve araştırma kurumlarındaki meslektaşlarınca yürütülen projelerde toplanan materyalin tanılanması sürecinde dikkati çekmektedir.

Düzenli, disiplinli ve hızlı bir çalışma temposuna sahip olan Prof. Dr. Feyzi Önder, Türkiye'nin çeşitli yörelerinde yürütülen çalışmalarda toplanarak kendisine gönderilen materyali, tanıldıktan sonra etiket bilgilerini kaydederek araştırmacılara geri göndermiş ve bu şekilde yürütülen çalışmaların aksamadan sonuca ulaşmasına katkıda bulunmuştur.

Etiket bilgilerini içeren bu kayıtlar, rapor ya da kişisel mektupların birer kopyası şeklinde 35 yıl boyunca dosyalanmış ve Prof. Dr. Feyzi Önder'in Türkiye'de yürütülen entomolojik çalışmalara bir heteropterist olarak katkılarını yansıtan önemli bir arşiv ortaya çıkmıştır. Prof. Dr. Feyzi Önder'in 35 yıllık bir tanılama sürecinin belgelerindeki bilgiler Türkiye böcek bilimine ışık tutması için değerlendirilmiş ve bu makale hazırlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Bu makalede ele alınan bilgilerin dayanağını 1965-2000 yılları arasında Prof. Dr. Feyzi Önder tarafından yapılan tanılamalar sonucu hazırlanan tanılama sonuç raporları ve konuyla ilgili mektuplar oluşturmuştur.

İki ayrı klasörde dosyalanarak saklanmakta olan belgeler numaralandırıldıktan sonra tek tek incelenmiştir. Her belgede yer alan böceklerin familya, cins, tür/alttür kayıtları listelenmiş ve tanılanan örnek sayıları kaydedilmiştir. Bazı rapor ve mektuplarda birkaç türe ilişkin tanılama sonuçları yer alırken, bazılarında onlarca türe ilişkin bilgilerin yer aldığı görülmüştür. Her türe ilişkin kayıtlarda yer alışlar o tür için bir tanılama başvurusu olarak kabul edilmiş ve bunların toplamı, çizelgelerde **başvuru sayısı** olarak gösterilmiştir. Bu inceleme süreci tamamlandıktan sonra değerlendirmeye geçilmiş ve her familya için o familya içinde ağırlıkla yer tutan türlerin sayısal ve oransal durumlarına dikkat çekilerek değerlendirme yapılmıştır. Eğer o familya içinde tanılanan tür sayısı beşin altındaysa çizelge düzenlenmesine gerek duyulmamış; ancak daha fazla sayıda türü tanılanan familyalar için, oransal değerlendirme yapılması ve çizelge hazırlanması yoluna gidilmiştir. Çizelge hazırlanan familyalar filogenetik sırada verilmiştir.

Sonuçlar

Değerlendirmeler sonucunda Hydrocorisae ve Amphibicorisae divizyonları içinde yer alan dörder ve Geocorisae divizyonu içinde yer alan 18 olmak üzere toplam 26 familyaya bağlı, 224 cins içindeki 466 tür/alttürden 9290 örneğin Prof. Dr. Feyzi Önder tarafından tanıldığı anlaşılmıştır (Çizelge 1).

Tanılanan örneklerin ilk iki divizyonda yer alan sucul ve yarisucul olanlarının oranı düşük olup, Geocorisae içinde yer alan karasal niteliktekilerin oranı ise % 99.64'tür. Sucul ve yarisucul örnek başvurularının toplam sayısı 14; tanılanan toplam tür sayısı 13 ve tanılanan toplam örnek sayısı ise 33'tür. Bu gruptaki sekiz familyada tanılanan tür sayılarının 1-3 arasında; örnek sayılarının ise 1-12 arasında değiştiği Çizelge 1'in incelenmesiyle anlaşılmakta ve bu gruptaki örneklerin, tanılanan örnek toplamı içinde önemli bir yer tutmadığı görülmektedir.

Prof. Dr. Feyzi Önder'in tanıladığı karasal nitelikteki örneklerin, gerek tür sayısı ve gerekse örnek sayısı yönünden incelenmesinde Isometopidae, Plataspidae, Pyrrhocoridae, Piesmatidae, Berytidae, Stenocephalidae ve Alydidae familyalarına bağlı tanılanan tür sayıları 1-4, örnek sayıları 1-30 olduğundan tür düzeyinde değerlendirme yapılmamıştır. Reduviidae, Tingidae, Anthocoridae, Nabidae, Miridae, Scutelleridae, Cydnidae, Pentatomidae, Lygaeidae, Rhopalidae, Coreidae familyaları ise çizelgeleştirilerek değerlendirilmiştir (Çizelge 2-12).

Çizelge 1. Tanılanan takson ve başvuru sayılarının familyalara göre durumu

Familya	Başvuru sayısı	Cins sayısı	Tür / Alttür sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
Hydrocorisae					
Corixidae	3	3	3	4	0.04
Nepidae	1	1	1	1	0.01
Belostomatidae	2	1	1	3	0.03
Notonectidae	3	2	3	3	0.03
Amphibicorisae					
Gerridae	1	1	1	5	0.05
Veliidae	1	1	1	4	0.04
Leptopodidae	1	1	1	1	0.01
Saldidae	2	1	2	12	0.13
Geocorisae					
Reduviidae	60	8	17	124	1.33
Tingidae	66	10	16	177	1.91
Anthocoridae	206	6	16	1011	10.88
Nabidae	138	5	10	521	5.61
Miridae	975	87	200	4779	51.44
Isometopidae	3	1	2	13	0.14
Plataspidae	1	1	1	1	0.01
Scutelleridae	21	4	10	38	0.41
Cydnidae	13	6	11	26	0.28
Pentatomidae	295	24	53	1048	11.28
Pyrrhocoridae	21	2	2	30	0.32
Piesmatidae	1	1	1	2	0.02
Berytidae	18	2	4	22	0.24
Lygaeidae	467	35	77	1197	12.89
Stenocephalidae	3	1	2	4	0.04
Rhopalidae	97	8	15	163	1.76
Coreidae	45	10	13	85	0.91
Alydidae	14	2	3	18	0.19
Toplam	2465	224	466	9290	100.00

Reduviidae familyasındaki tanılanan türlerin sayısal ve oransal durumu Çizelge 2'de verilmiştir. Bu familyaya ait gönderilen örneklerin % 22.58'ini **Nagusta goedeli** (Kolenati, 1856) türü oluşturmuştur. İlk üç sırada yer alan türlerin oranı ise % 58.06'dır.

Çizelge 2. Reduviidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Nagusta goedeli</i>	12	28	22.58
<i>Coranus aegyptius</i>	15	24	19.36
<i>Rhynocoris iracundus</i>	7	20	16.13
<i>Oncocephalus fasciatus</i>	3	11	8.87
<i>Reduvius pallidus</i>	2	8	6.45
Diğer 12 tür	22	33	26.61
Toplam	60	124	100.00

Tingidae familyasından ise toplam 66 başvuruda 177 örnek tanı için yollanmıştır (Çizelge 3). Bu türlerden ilk sıralarda yer alan **Monosteria unicostata** (Mulsant & Rey, 1852) ve **Dictyla echii** (Schrank, 1782)'nin oranı % 59.88'dir.

Çizelge 3. Tingidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Monosteria unicastata</i>	19	70	39.55
<i>Dictyla echii</i>	12	36	20.34
<i>Stephanitis pyri</i>	10	16	9.04
<i>Monosteria lobulifera</i>	7	16	9.04
<i>Physatocheila confinis</i>	3	8	4.52
Diğer 11 tür	15	31	17.51
Toplam	66	177	100.00

Avcı türleri içeren Anthocoridae familyasından ise toplam 1011 örnek tanılanmak için gönderilmiştir (Çizelge 4). Bu familyada öne çıkan ilk üç türün [**Orius minutus** (Linnaeus, 1758), **Orius niger** (Wolff, 1811), **Anthocoris nemoralis** (Fabricius, 1794)] oranı ise gönderilen örneklerin % 75.47'sini oluşturmaktadır.

Çizelge 4. Anthocoridae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Orius minutus</i>	58	391	38.68
<i>Orius niger</i>	59	247	24.43
<i>Anthocoris nemoralis</i>	25	125	12.36
<i>Anthocoris sibiricus</i>	17	62	6.13
<i>Anthocoris minki</i>	5	45	4.45
Diğer 11 tür	42	141	13.95
Toplam	206	1011	100.00

Avcı türleri içeren diğer bir familya olan Nabidae familyasından, 138 başvuruda toplam 521 örnek tanılanmıştır (Çizelge 5). Bunlar içinde **Nabis punctatus** Costa, 1843 türü 63 başvuruda 268 örnek ile % 51.44'lük bir oranla ilk sırayı almıştır. Ardından bu cinse bağlı diğer türler gelmiştir.

Çizelge 5. Nabidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Nabis punctatus</i>	63	268	51.44
<i>Nabis pseudoferus</i>	37	100	19.19
<i>Nabis ferrus</i>	20	84	16.12
<i>Nabis rugosus</i>	2	30	5.76
<i>Nabis feroides</i>	1	18	3.46
Diğer 5 tür	15	21	4.03
Toplam	138	521	100.00

Gerek fitofag ve gerekse zoofag türleri içeren ve Prof. Dr. Feyzi Önder'in doktora ve doçentlik çalışmalarıyla üzerinde yıllarca araştırma yaptığı Miridae familyasından, 975 başvuruda 200 türe bağlı 4779 örnek tanılanmak üzere yollanmış (Çizelge 6) ve bu familyaya bağlı örnekler, tüm tanılanan materyal içinde % 51.44'lük bir oran oluşturmuştur (Çizelge 1). Miridae familyası içindeki **Deraeocoris**, **Exolygus**, **Campylomma**, **Calocoris** gibi cinslere bağlı türler oransal olarak diğerlerinden öne çıkmışlardır. Heteroptera içinde en büyük familya olan Miridae'ye bağlı örnekler cinslere ve türlere göre sayısal ve oransal olarak büyük bir çeşitlilik göstermektedir.

Çizelge 6. Miridae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Deraeocoris pallens</i>	63	551	11.53
<i>Exolygus pratensis</i>	67	328	6.86
<i>Deraeocoris lutescens</i>	23	239	5.00
<i>Plagiognatus bipunctatus</i>	21	186	3.89
<i>Campylomma diversicornis</i>	31	179	3.75
<i>Deraeocoris serenus</i>	43	162	3.39
<i>Creontiades pallidus</i>	33	136	2.85
<i>Exolygus rugulipennis</i>	23	118	2.47
<i>Calocoris annulus</i>	9	111	2.32
<i>Pachyxyphus lineellus</i>	3	100	2.09
<i>Campylomma nicolasi</i>	22	82	1.72
<i>Cryptopeltis tenuis</i>	19	82	1.72
<i>Psallus ancorifer</i>	12	81	1.70
<i>Plagiognatus fulvipennis</i>	9	79	1.65
<i>Orthotylus virescens</i>	4	76	1.59
Diğer 185 tür	593	2269	47.47
Toplam	975	4779	100.00

Tarımsal bakımdan önemli türleri içeren Scutelleridae familyası içinde özellikle süne türlerinin, tanılanması için gönderilen materyal içinde dikkat çektiği Çizelge 7'den anlaşılmaktadır. Dikkat çeken türler olan *Eurygaster integriceps* Puton, 1881, *E.maura* (Linnaeus, 1758) ve *E.testudinaria* (Geoffroy, 1785)'nin oranı % 55.26'dır.

Çizelge 7. Scutelleridae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Eurygaster integriceps</i>	4	8	21.05
<i>Eurygaster maura</i>	2	8	21.05
<i>Psacasta exanthematica</i>	4	6	15.79
<i>Eurygaster testudinaria</i>	2	5	13.16
Diğer 6 tür	9	11	28.95
Toplam	21	38	100.00

Cydnidae familyasından ise 13 başvuruda toplam 26 örnek yollanmıştır (Çizelge 8). En çok örneği yollanan tür olan *Cydnus atterimus* (Forster, 1771) % 42.31'lik oranla ilk sırayı almış, bu türü *Macroscytus brunneus* (Fabricius, 1803) ve *Crocistethus waltianus* (Fieber, 1836) izlemiştir.

Çizelge 8. Cydnidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Cydnus atterimus</i>	2	11	42.31
<i>Macroscytus brunneus</i>	2	3	11.54
<i>Crocistethus waltianus</i>	1	3	11.54
<i>Sehirus dissimilis</i>	1	2	7.69
Diğer 7 tür	7	7	26.92
Toplam	13	26	100.00

Heteroptera içindeki diğer bir büyük familya olan Pentatomidae'den toplam 295 başvuruda 53 türe bağlı 1048 örnek tanılanması için gönderilmiştir (Çizelge 9). Bu örneklerin % 21.09'u *Aelia rostrata* Boheman, 1852 ve % 14.41'i *Dolycoris baccarum* (Linnaeus, 1758) türlerine aittir. Diğer türler azalan bir sıra ile bunları izlemiştir.

Çizelge 9. Pentatomidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Aelia rostrata</i>	5	221	21.09
<i>Dolycoris baccarum</i>	41	151	14.41
<i>Graphosoma lineatum</i>	8	69	6.59
<i>Eurydema ornatum</i>	19	67	6.39
<i>Apodiphus amygdali</i>	10	65	6.20
<i>Aelia acuminata</i>	13	53	5.06
<i>Eysarcoris inconspicuus</i>	24	46	4.39
<i>Nezara viridula</i>	18	32	3.05
<i>Holcostethus vernalis</i>	20	28	2.67
<i>Raphigaster nebulosa</i>	11	21	2.00
Diğer 43 tür	126	295	28.15
Toplam	295	1048	100.00

Heteroptera'nın büyük familyalarından bir diğeri olan Lygaeidae'ye bağlı 77 türden ise, 1197 örnek tanılanmak için gönderilmiştir (Çizelge 10). Tanılanan türler ağırlıklı olarak **Piocoris**, **Geocoris**, **Nysius** gibi cinslerde yer almakta, fitofag olanların yanında zoofag türler de bulunmaktadır.

Çizelge 10. Lygaeidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Piocoris erythrocephalus</i>	40	105	8.77
<i>Nysius cymoides</i>	22	89	7.44
<i>Geocoris arenarius</i>	22	84	7.02
<i>Geocoris pallidipennis</i>	22	74	6.18
<i>Nysius senecionis</i>	22	72	6.01
<i>Nysius graminicola</i>	23	71	5.93
<i>Oxycarenus hyalinipennis</i>	16	64	5.35
<i>Lygaeus equestris</i>	34	55	4.59
<i>Piocoris luridus</i>	13	47	3.93
<i>Geocoris megacephalus</i>	18	44	3.68
Diğer 67 tür	235	492	41.10
Toplam	467	1197	100.00

Rhopalidae familyasından toplam 97 başvuruda, 15 türe bağlı 163 örnek tanılanmıştır (Çizelge 11). Bu familyada öne çıkan ilk üç tür [**Corizus hyocyami** (Linnaeus, 1758), **Liorhyssus hyalinus** (Fabricius, 1794), **Brachycarenum tigrinus** (Schilling, 1829)], örneklerin % 77.91'ini oluşturmaktadır.

Çizelge 11. Rhopalidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Corizus hyocyami</i>	29	50	30.67
<i>Liorhyssus hyalinus</i>	23	58	35.58
<i>Brachycarenum tigrinus</i>	14	19	11.66
<i>Rhopalus parumpunctatus</i>	11	13	7.98
Diğer 11 tür	20	23	14.11
Toplam	97	163	100.00

Coreidae familyasından ise 45 başvuruda 13 türe bağlı 85 örnek tanılanmak üzere gönderilmiştir (Çizelge 12). Öne çıkan üç tür [**Coreus marginatus** (Linnaeus, 1758), **Enoplops disciger** (Kolenati, 1845), **Gonocerus acuteangulatus** (Goeze, 1778)] örneklerin % 67.06'sını oluşturmuştur.

Çizelge 12. Coreidae familyasına bağlı türlerin sayısal ve oransal durumu

Tür	Başvuru sayısı	Örnek sayısı	Oran (%)
<i>Coreus marginatus</i>	13	37	43.53
<i>Enoplops disciger</i>	4	11	12.94
<i>Gonocerus acuteangulatus</i>	6	9	10.59
<i>Centrocoris variegatus</i>	6	7	8.23
Diğer 9 tür	16	21	24.71
Toplam	45	85	100.00

Örnekler üzerinde bazı sayısal değerlendirmeler yaptıktan sonra örnek gönderen kişiler ve kurumları üzerinde de durmakta yarar olduğu düşünülmektedir. Yapılan incelemede, tanılama başvurusunda bulunan kişilerin, Üniversitelerin Bitki Koruma, Orman Koruma ve Biyoloji Bölümleri ile Zirai Mücadele Araştırma Enstitü'lerinde görev yapan çok sayıda meslektaşımız ve lisansüstü çalışma yürüten öğrenciler olduğu anlaşılmıştır. Bu kişilerin bazılarının isimlerine kayıtlarda bir kez rastlanmasına karşın, bazıları değişik zamanlardaki örnek gönderimleriyle farklı tarihlerde birkaç kez kayda girmiştir.

Tanılanan örneklerle ilişkin bilgilerin bir kısmı örnek gönderen kişilerin uzmanlık, yüksek lisans, doktora ve doçentlik tezlerinde kullanılırken, bir kısmı ise yürüttükleri projelerin rapor ve makale, bildiri gibi ürünlerinde yer almış ve Türkiye'de böcek bilimi konusunda bilinenlerin artmasını sağlayarak, entomolojik sorunların çözümüne olanak sağlamıştır.

Türkiye Heteroptera faunasının 40 familyaya bağlı 1526 tür ve alttürden oluştuğu (Önder et al., 2006) dikkate alındığında, tanılamamın yapıldığı 26 familyaya bağlı 466 türden oluşan materyalin Türkiye Heteroptera faunasının % 30.54'lük bir oranını yansıttığı anlaşılmaktadır.

Bazı kişiler tarafından, taksonomistliğin yalnızca böceklerin toplanması, içnelenip etiketlenmesi ve koleksiyonunun yapılması şeklinde algılandığı günümüzde, Prof. Dr. Feyzi Önder'in tüm iş yoğunluğu arasında zaman ayırarak tanılama sürecinin içinde olması ve bu işlem için bir kuruluş para almaması bazılarınca kolay anlaşılammıştır.

Bugün bir tek örneğin cins ve tür adının öğrenilebilmesi için yurtdışındaki müzelere 20-25 Amerikan doları ödenmesi gerekmektedir. Buna ayrıca kargo ya da posta giderlerinin eklenmesi gerekir. Prof. Dr. Feyzi Önder tarafından tanılanan yaklaşık 9300 örnek için, meslektaşlarımızın yurtdışı müzelere ödemesi gereken tutarın günümüzdeki parasal karşılığı 300 000-350 000 TL dolayındadır. Prof. Dr. Feyzi Önder'in katkıları sonucu bu para yurtdışına gitmediği gibi, araştırmacılar tarafından da bir ödeme yapılması söz konusu olmamıştır.

Prof. Dr. Feyzi Önder'in yakın çevresindeki çalışma arkadaşlarının tanılama taleplerini anında karşıladığı ve bu tanılama süreci sonuçlarını rapor haline getirmede de bilinmektedir. Bu nedenle yukarıdaki rakamlar içinde bu konudaki katkılara ilişkin verilerin yer almadığını belirtmekte yarar bulunmaktadır. Yapılan değerlendirmeye dahil edilmeyen diğer önemli bir boyut ise Prof. Dr. Feyzi Önder'in kendi yayınlardaki tanılamalarının sayısal dökümüdür. Azımsanamayacak nitelikte olan bu boyut da parasal düzeyde ölçülebilirlikten uzaktır.

Uzun yıllar Türkiye'de tüm Heteroptera takım türleri üzerinde tanılama yapan tek kişi konumunda olan Prof. Dr. Feyzi Önder'in boşluğunu, günümüzde yetişmiş ve yetiştirme sürecindeki genç meslektaşlarımızın doldurma ve bu konudaki bilgileri daha ileriye götürme gayreti içinde oldukları memnuniyetle gözlemlenmektedir.

Gerek bu gruptaki böcekler, gerekse diğer canlı grupları üzerinde çalışan taksonomistlerin bu yaşam öyküsünden bazı dersler çıkarmasında da yarar bulunmaktadır. Özellikle mevcut bilgilerin diğer araştırmacılarca paylaşılması, onların bilgi düzeylerinin yükseltilebilmesi için taksonomik anlaşılabilirliği yüksek yayınların özellikle tanılanmadaki başvuru sıklığı fazla olan türlerde öncelikle ele alınmasında yarar bulunmaktadır. Bu durum toplumda böcek farkındalığı yaratılması gayretleri için de destek oluşturacaktır.

Uzun yıllar Bölümümüzde görev yaparak taksonomik araştırmalara yön veren, Pentatomoidea, Auchenorrhyncha ve Curculionoidea üstfamilyaları üzerinde çalışan Prof. Dr. Niyazi Lodos ve Diptera takımına bağlı türler üzerinde çalışan Prof. Dr. Hasan Giray Hocaların yaptıkları tanılamalarla ilgili kayıtlar elimize ulaşmadığından ne yazık ki bir değerlendirme yapılamamıştır. Günümüz taksonomistlerince yapılan tanılamaların sonuçlarının raporlanarak kayıt altına alınması ve zamanı geldiğinde değerlendirilmesi, bu konuda çalışan meslektaşlarımızın bilime yaptıkları katkıyı ortaya koymak ve izlenebilirlik sağlamak bakımından önemli olacaktır. Ayrıca taksonomi bilimine gereken önemin

verilmediği ve hatta zaman zaman haksız eleştirilere maruz kaldığı günümüzde, konunun gereğine ve önemine dikkat çekmek bakımından bu tür değerlendirmelerin yapılmasında büyük yarar olduğu düşünülmektedir.

zet

Bir Heteropterist olan Prof Dr. Feyzi nder (1943-2000)'in, 35 yıllık mesleki yaşamında Türkiye'de yürütülen entomolojik çalışmalara bir taksonomist olarak katkıları bu makalede ele alınmıştır.

Teřekkür

Tanılamaya esas olan rapor ve mektuplardaki bilgilerin değerlendirilmesindeki değerli katkıları için Sayın Dr. Nilay Glperin'e teşekkür ederim.

Yararlanılan Kaynaklar

nder, F., Y. Karsavuran, S. Tezcan & M. Fent, 2006. Türkiye Heteroptera (Insecta) Katalođu. Meta Basım, Bornova, İzmır, 164 s.

Pehlivan, E., 2000. Entomoloji dünyasından yine bir büyük kayıp, Prof. Dr. Feyzi nder (18 Aralık 1943-25 Mart 2000). **Türkiye Entomoloji Dergisi**, **24** (1): 3-15.